

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 26 Μαΐου 2023
(OR. en)

9608/23

SOC 329
EMPL 212
EDUC 168
ECOFIN 454

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2023 – Συζήτηση προσανατολισμού – Παρουσίαση των βασικών μηνυμάτων σχετικά με το πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης από τους προέδρους της Επιτροπής Απασχόλησης και της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες καθοδηγητικό σημείωμα της Προεδρίας για το ανωτέρω θέμα, ενόψει της συζήτησης προσανατολισμού που θα πραγματοποιηθεί στο Συμβούλιο (EPSCO) στις 12 Ιουνίου 2023.

1. Η εαρινή δέσμη μέτρων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2023

Στην εαρινή δέσμη μέτρων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2023 επισημαίνονται οι βασικές προκλήσεις για την Ένωση και τα κράτη μέλη της στο πλαίσιο των τεσσάρων διαστάσεων της ανταγωνιστικής βιωσιμότητας —μακροοικονομική σταθερότητα, δικαιοσύνη, περιβαλλοντική βιωσιμότητα και παραγωγικότητα— υπό το πρίσμα του κοινωνικοοικονομικού πλαισίου. Η οικονομική ανάπτυξη στην Ένωση αποδεικνύεται ανθεκτική και η αγορά εργασίας παραμένει ισχυρή, καταγράφοντας ιστορικά υψηλά ποσοστά απασχόλησης. Ταυτόχρονα, οι ελλείψεις δεξιοτήτων και εργατικού δυναμικού παραμένουν σημαντικές και αποτελούν τροχοπέδη για την ανάπτυξη ολόένα μεγαλύτερου αριθμού επιχειρήσεων, ενώ εξακολουθούν να υπάρχουν κενά στην απασχόληση για ορισμένες πληθυσμιακές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών και των νέων. Ενώ οι εντάσεις σχετικά με τις τιμές της ενέργειας έχουν μετριαστεί και ο ονομαστικός πληθωρισμός έχει μειωθεί κάπως, θα χρειαστεί χρόνος για να εξαλειφθούν οι πιέσεις στις τιμές, στοιχείο που θα συνεχίσει, συνεπώς, να επηρεάζει την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών, ιδίως για τις ομάδες χαμηλού και χαμηλότερου μέσου εισοδήματος. Οι μισθοί αυξήθηκαν με ρυθμό πολύ χαμηλότερο από την αύξηση του πληθωρισμού, χωρίς να τροφοδοτήσουν περαιτέρω πληθωρισμό, αλλά οδηγώντας σε σημαντική διάβρωση των πραγματικών εισοδημάτων των εργαζομένων με επιπτώσεις στην αγοραστική τους δύναμη.

Στο τρέχον πλαίσιο υψηλού κόστους διαβίωσης, η κάλυψη των κενών όσον αφορά την πρόσβαση σε επαρκή και βιώσιμα συστήματα κοινωνικής προστασίας και ένταξης είναι καίριας σημασίας για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων του υψηλού πληθωρισμού στα ευάλωτα άτομα, σε συνδυασμό με τις μισθολογικές εξελίξεις που μετριάζουν την απώλεια αγοραστικής δύναμης, ιδίως για τους χαμηλόμισθους, και με παράλληλη διατήρηση της απασχόλησης. Εν προκειμένω, οι τακτικές επικαιροποιήσεις των κατώτατων μισθών διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο. Ταυτόχρονα, τα συστήματα κοινωνικής προστασίας και ένταξης πρέπει να διατηρήσουν τα κίνητρα για εργασία και να προωθήσουν ενεργά τη συμμετοχή και την ένταξη στην αγορά εργασίας. Όλα αυτά τα στοιχεία είναι ζωτικής σημασίας για την πρόληψη της αύξησης των κινδύνων φτώχειας και των ανισοτήτων.

Πέραν των βραχυπρόθεσμων προτεραιοτήτων, στην εαρινή δέσμη μέτρων ζητείται επίσης να αντιμετωπιστούν πιο μακροπρόθεσμες προκλήσεις, μεταξύ άλλων η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας της οικονομίας της ΕΕ, και να σημειωθεί ταχεία πρόοδος όσον αφορά την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), μαζί με άλλα κονδύλια της ΕΕ, όπως τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, είναι ουσιαστικής σημασίας για την επιτάχυνση της δίκαιης διττής μετάβασης συμβάλλοντας στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Η εν εξελίξει αναθεώρηση των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) αποτελεί ευκαιρία να εξεταστούν ζητήματα που σχετίζονται με την ενεργειακή ασφάλεια και τη μετάβαση της βιομηχανίας σε μια οικονομία μηδενικών καθαρών εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου, καθώς και να υποστηριχθεί η ταχύτερη αναβάθμιση του εργατικού δυναμικού προς δεξιότητες σχετικές με την πράσινη μετάβαση, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και το βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ.

Με τις εκθέσεις ανά χώρα του 2023 προσδιορίζονται οι δράσεις πολιτικής που απαιτούνται σε επίπεδο κρατών μελών για την αντιμετώπιση βραχυπρόθεσμων αλλά και διαρθρωτικών προκλήσεων. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζεται προσεκτικά η εκτέλεση των ΣΑΑ, επισημαίνοντας τους κινδύνους κατά την υλοποίηση και τις καθυστερήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν από τα κράτη μέλη. Οι εκθέσεις ανά χώρα περιλαμβάνουν αξιολόγηση της προόδου όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών και εθνικών στόχων της ΕΕ για το 2030 σχετικά με την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ). Με βάση την ανάλυση των εκθέσεων ανά χώρα, οι προτάσεις της Επιτροπής για τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις (ΣΑΧ) του 2023 παρέχουν καθοδήγηση στα κράτη μέλη ως προς την υπέρβαση βασικών προκλήσεων που αντιμετωπίζονται μόνον εν μέρει ή δεν αντιμετωπίζονται από τα ΣΑΑ.

2. Ένα πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης προς πιθανή ενσωμάτωση στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο

Κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου EPSCO τον Οκτώβριο του 2021, το Βέλγιο και η Ισπανία παρουσίασαν πρωτοβουλία για την περαιτέρω ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Τον Ιανουάριο του 2022, η γαλλική Προεδρία ανέθεσε στην Επιτροπή Απασχόλησης (EMCO) και στην Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας (SPC) να εκπονήσουν κοινή γνώμη έως τα μέσα του 2022, με σκοπό να μελετήσουν διεξοδικότερα την πιθανή ανάληψη και λειτουργία μιας τέτοιας πρωτοβουλίας. Η γνώμη¹ αντικατόπτριζε διαφορετικές απόψεις μεταξύ των κρατών μελών και έθετε ορισμένα ερωτήματα σχετικά με την ακριβέστερη μορφή και λειτουργία της πρωτοβουλίας. Κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου EPSCO τον Ιούνιο του 2022, πραγματοποιήθηκε συζήτηση προσανατολισμού επί του θέματος, με αρκετούς υπουργούς να τάσσονται υπέρ της δρομολόγησης πιλοτικού σχεδίου για την λεπτομερέστερη εξέταση της πρωτοβουλίας. Αυτό οδήγησε την τσεχική Προεδρία να καλέσει τις επιτροπές, τον Σεπτέμβριο του 2022, να συστήσουν ad hoc κοινή ομάδα εργασίας EMCO-SPC και να δρομολογήσουν το πιλοτικό σχέδιο.

Τον Φεβρουάριο του 2023, η σουηδική Προεδρία κάλεσε την EMCO και την SPC να ενημερώσουν το Συμβούλιο σχετικά με την άποψη των επιτροπών ως προς την έκβαση του πιλοτικού σχεδίου και να εξετάσουν τα βασικά ζητήματα που εντοπίστηκαν στη γνώμη της EMCO και της SPC του Ιουνίου του 2022. Σε αυτά περιλαμβάνονταν ζητήματα όπως:

- η κατάλληλη ονομασία του μέσου,
- ορισμοί της σχετικής ορολογίας,
- ο τρόπος λειτουργίας του μέσου,
- ο τρόπος ενσωμάτωσής του και το πώς θα επηρεάσει την τρέχουσα λειτουργία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, συμπεριλαμβανομένου του ρόλου του EPSCO,
- η προστιθέμενη αξία του σε σχέση με τα υφιστάμενα μέσα, και
- οι πιθανές συνέπειες για τον διοικητικό φόρτο των κρατών μελών και των επιτροπών.

¹ Έγγρ. 9222/22

Λόγω της πιθανής συνάφειας με τις συζητήσεις για το ευρύτερο μέλλον του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Προεδρία ενθάρρυνε την EMCO και την SPC να χαιρετίσουν τη συμβολή των προπαρασκευαστικών οργάνων του Συμβουλίου ECOFIN.

Ανταποκρινόμενες στην πρόσκληση της Προεδρίας, οι επιτροπές παρουσίασαν τις απόψεις τους στα *Βασικά μηνύματα της EMCO και της SPC*², σχετικά με την ένταξη πλαισίου κοινωνικής σύγκλισης στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.

Σε συνέχεια της πρόσκλησης της σουηδικής Προεδρίας να ζητηθεί η συμβολή των προπαρασκευαστικών οργάνων του Συμβουλίου Ecofin, στις 16 Μαΐου 2023 πραγματοποιήθηκε διάλογος μεταξύ της EMCO, της SPC και της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής (EPC). Οι απόψεις της EPC συνοψίζονται σε επιστολή των επιτροπών EMCO και SPC προς την Προεδρία στις 25 Μαΐου 2023, με την οποία ζητείται, μεταξύ άλλων, η διεξαγωγή κοινής συζήτησης σε τεχνικό επίπεδο σχετικά με το προτεινόμενο πλαίσιο. Οι υπουργοί ECOFIN ενημερώθηκαν επίσης στις 16 Μαΐου για τις εν εξελίξει εργασίες σχετικά με το πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης.

Η σουηδική Προεδρία προτίθεται να αποσαφηνίσει το επίπεδο στήριξης για την ένταξη πλαισίου κοινωνικής σύγκλισης στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, εξετάζοντας το ζήτημα αυτό στο πλαίσιο της συζήτησης προσανατολισμού που θα διεξαχθεί κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου EPSCO τον Ιούνιο.

Οι υπουργοί καλούνται να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τα εξής ερωτήματα:

- *Θεωρείτε ότι η εαρινή δέσμη μέτρων του 2023 αναδεικνύει με ορθό τρόπο όλες τις συναφείς προκλήσεις και προτεραιότητες πολιτικής που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου EPSCO και οι οποίες μοιάζουν αναγκαίες στο τρέχον κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο;*
- *Υπό το πρίσμα της εξέτασης που διενεργήθηκε από την Επιτροπή Απασχόλησης και την Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας, θα υποστηρίζατε την ενίσχυση της παρακολούθησης της ανοδικής κοινωνικής σύγκλισης στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο με την ενσωμάτωση ενός πλαισίου κοινωνικής σύγκλισης, όπως περιγράφεται στα βασικά μηνύματα;*
- *Θα υποστηρίζατε την ιδέα να εγκρίνει σε ετήσια βάση το Συμβούλιο EPSCO τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για την κοινωνική σύγκλιση στην Ένωση σύμφωνα με τα πορίσματα και τις πολυμερείς συζητήσεις βάσει του νέου πλαισίου;*

² Έγγρ. 9481/23